

8

YORUM ODAKLI DERS NOTLARI

T.C. İnkılap Tarihi ve
Atatürkçülük

ÜNİTE-1

Bir kahraman Doğuyor

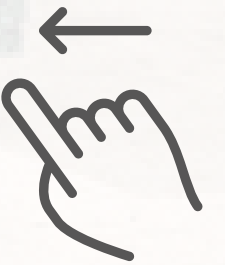
Kazanım: 8.1.2

*Mustafa Kemal'in Çocukluk
ve Eğitim Hayatı*

KAZANIM UYUMLU

YORUM ODAKLI

GÖRSEL İÇERİKLİ

Daha fazlası için
kodu okutunuz.

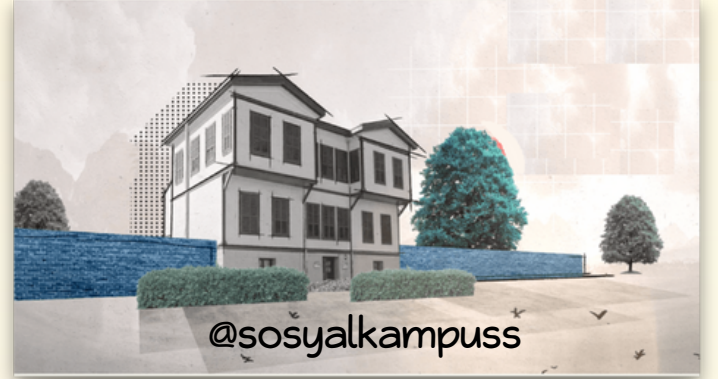
@sosyalkampus/ Mustafa PETEK

MUSTAFA KEMAL'İN HAYATI

▶ Mustafa, **Zübeyde Hanım** ve **Ali Rıza Efendi**'nin oğlu olarak 1881 yılında **Selanik**'te dünyaya geldi. Zübeyde Hanım, zeki, sağlam karakterli, gelenek ve göreneklerine bağlı bir hanımefendiydi. Ali Rıza Efendi ise eşi ile benzer özellikler taşımasının yanında yeniliklere daha açık bir beyefendiydi.

▶ Anne ve baba tarafı Anadolu'dan Rumeli'ye göç eden **Türkmen** ailelerindendi. Babası Ali Rıza Efendi, uzun süre gümrük memurluğu yaptı. Daha sonra ticaretle uğraştı.

Selanik Şehrinin Özellikleri

▶ Osmanlı Devleti'nin Rumeli (Balkanlar) topraklarında yer alan en gelişmiş şehirlerinden biriydi. Komşu ülkelerle siyasi, ekonomik ve kültürel etkileşime açık bir konumda yer almaktaydı.

▶ Türk, Rum, Bulgar, Sırp gibi birçok milletin bir arada yaşadığı bir şehirdir. Selanik çok uluslu (milletli) bir toplumsal yapıya sahiptir. **(TOPLUMSAL)**

▶ Selanik şehri canlı bir ticaret hayatına sahipti. **(EKONOMİK)**

▶ Liman şehri olmanın yanında demir yolu ile Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktadır. **(ULAŞIM)**

Yorumlayalım:

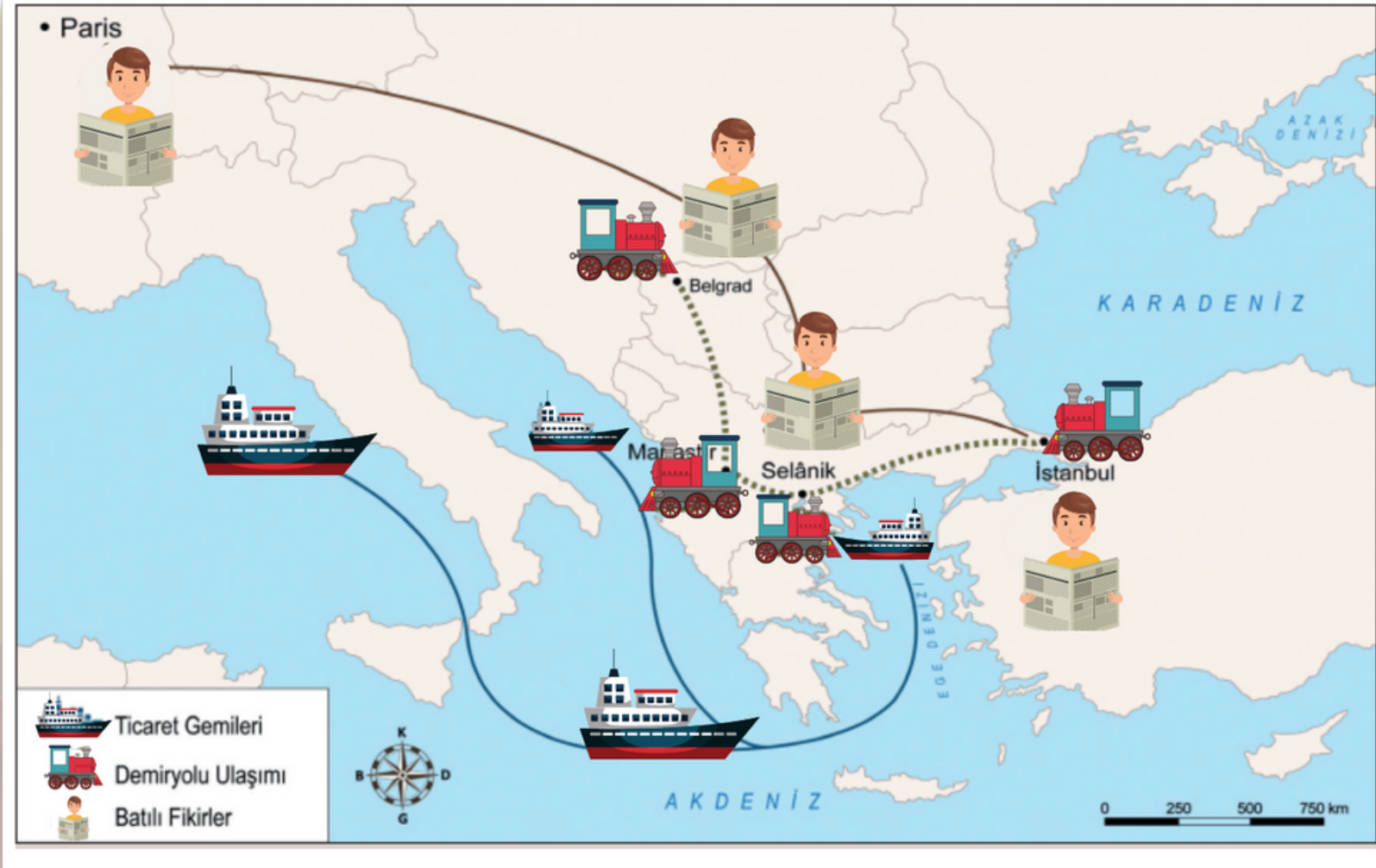
★ Bu durum Selanik'in hem Batı ile **etkileşimini** kolaylaştırmış hem de sosyal ve kültürel yönden gelişmesine zemin hazırlamıştır.

▶ Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplara kolay ulaşılabilir bir şehirdir. **(KÜLTÜREL)**

Çocukluğunu böyle bir kent ortamında geçiren Mustafa Kemal, genç yaşta farklı toplumları, kültürleri, yaşam biçimlerini ve inançları tanıma fırsatı buldu. Farklılıklara saygı duymayı öğrenmiştir. Ayrıca yeni düşünce akımlarına açık olan bu ortamda, kendini geliştirmesini bilmiştir.

MUSTAFA KEMAL'İN HAYATI

Haritayı Yorumlayalım:

- Şehir, Avrupa tesirine ve yeni düşüncelere açıktır.
- Selânik şehri konum itibarıyla Balkanlarda yer almaktadır.
- Selânik, ekonomik kazanç elde edilebilecek bir limana sahiptir.
- Kültürel gelişmeler şehirde yayılma imkânı bulmuştur.
- Ulaşım alanında çeşitliliğe sahiptir. (Deniz ve demiryolu ulaşımı)

- ▶ Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü şehir olan Selânik'te çeşitli din ve mezheplerden insanlar bir arada huzur içinde yaşamaktaydı. Ancak Fransız İhtilali'nin etkisiyle bu huzur ortamı bozulmuş ve insanlar arasında çekişmeler başlamıştır. (Milliyetçilik akımının etkisi.)
- ▶ Şehirde haberleşme için postane bulunduğu gibi çeşitli Avrupa devletlerinin gazeteleri de satılıyordu, Türk okullarının yanında pek çok yabancı okul da yer alıyordu.

Kentin elektrik ağı 1889'da kurulmuştur. Bu süreçte dokuma fabrikalarında pamuklu ve yünlü kumaş üretilmiştir. Selânik, Avrupa'daki gelişmelerin yakından takip edildiği Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan bir penceresi konumundaydı.

MUSTAFA KEMAL'İN EĞİTİM HAYATI

@sosyalkampus

Anne Zübeyde Hanım, Mustafa'nın **geleneksel** metotlarla eğitim veren Mahalle Mektebi'nde okumasını istiyordu. Baba Ali Rıza Efendi ise Mustafa'yı **çağdaş** metotlarla eğitim veren Şemsi Efendi Mektebi'ne göndermekten yanaydı.

Yorumlayalım:

Mustafa Kemal'in eğitimi konusunda aile bireyleri arasında **fikir ayrılıkları** görülmüştür.

- ✦ Farklı tarzda eğitim kurumlarının bulunması **eğitimde birlik olmadığını** gösterir.
- ✦ Zübeyde Hanım eğitim konusunda alışılmışın dışına çıkmak istemezken, Ali Rıza Bey **modern** bir eğitim kurumunu tercih etmektedir.
- ▶ Okul tartışması, Mustafa'nın önce Mahalle Mektebi'ne, kısa bir süre sonra da Şemsi Efendi Mektebi'ne gönderilmesiyle son buldu.

Selanik Askeri Rüştiyesi

Mustafa Kemal askerliğe gönül verdiği hâlde annesi oğlunun asker olmasına karşıydı. Ancak o Selanik sokaklarında tanışıp hayranlık duyduğu askerlik hevesini bir türlü bastıramaz. Annesinden gizlice Selanik Askeri Rüştiyesi sınavlarına girer ve kazanır. Annesini de ikna ederek çok sevdiği askeri hayatının ilk aşamasına başlar.

Yorumlayalım:

- ✦ Askerlik mesleğine olan tercihinde **sosyal çevresinin** etkisi görülmektedir.
- ✦ Okul seçimi konusunda **kararlı** ve **idealist** bir tutum izlemiştir.
- ✦ Süreç içinde askeri okul konusunda annesinin de kendisine inanmasını sağlamıştır.

Mustafa Kemal'in yetiştiği dönemde ülkede eğitim ve öğretim birliği yoktu. Ülkede her biri farklı tarzda eğitim veren; gayrimüslimlerin devam ettiği azınlık okulları, geleneksel yöntemlerle çalışan, din derslerinin ağırlıkta olduğu mektep ve medreseler, batılı tarzda eğitim veren çağdaş okullar ile askerî okullar vardı.

MUSTAFA KEMAL'İN EĞİTİM HAYATI

Manastır Askerî İdadisi

Mustafa Kemal, Manastır'da uzun yıllar boyunca devam edecek olan köklü arkadaşlıkların temelini attı. Cumhuriyet tarihimizde iz bırakan **Salih Bozok**, **Nuri Conker** ve **Ömer Naci** gibi isimler Mustafa Kemal'in bu dönemden arkadaşlarıdır. Derslerinde gösterdiği üstün başarıyla arkadaşlarının ve öğretmenlerinin takdirini kazandı.

- ▶ Manastır Askerî İdadisinde Mustafa'yı etkileyen önemli olaylardan biri 1897 yılının başlarında çıkan **Türk-Yunan Savaşı**'dır. Bir gece Mustafa Kemal ile bir arkadaşı gönüllü olarak askere gitmek amacıyla okuldan kaçtı. Lakin öğrenci oldukları anlaşılınca ikisi de yaka paça okula geri gönderildiler.

Yorumlayalım:

✦ Bu olay; Mustafa Kemal'in ülke sorunlarına kayıtsız kalmadığını, **vatansever** bir tutum izlediğini göstermektedir. Mustafa Kemal'in bu davranışı sergilemesinde kendisinde giderek yükselen **Türklük** bilincinin etkisi olmuştur.

- ▶ Yukarıda bahsettiğimiz **Türk-Yunan** savaşı'nı bütün olumsuzluklara rağmen Türk ordusu kazanmıştı. Ülkede çok büyük bir sevinç hâkim olmuştu. Savaş sonrasında yapılan **barış görüşmelerinde** ise Osmanlı Devleti istediğini alamamıştır.

Yorumlayalım:

✦ Osmanlı Devleti askeri alanda kazandığı başarıyı **diplomatik** alanda devam ettirememiştir. Savaş meydanında kazanılan başarının masa başında kaybedilmesi Mustafa Kemal'de **diplomasinin** ne kadar önemli olduğu fikrini oluşturmuştur.

- ▶ Mustafa Kemal; **Namık Kemal** ve **Mehmet Emin Yurdakul**'un şiirleri ile burada tanışır. Fransız düşünürlerin kitaplarını da ilk kez burada okumaya başlar. Sınıf arkadaşı Ömer Naci'nin etkisiyle **edebiyata** ve **güzel konuşma** sanatına ilgi duymaya başladı.

Mustafa Kemal, askerî eğitimi dışında, yazları izinli olarak Selânik'e döndüğü zaman Fransızcasını ilerletmek için özel kurslar alıyordu. Yabancı dil bilmesi yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesinin yolunu açmıştı. Böylece dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırlamıştır.

MUSTAFA KEMAL'İN EĞİTİM HAYATI

İstanbul Harp Okulu ve Harp Akademisi

▶ Mustafa Kemal, Manastır şehrinde geçen Askerî İdadi yıllarından sonra 13 Mart 1899 tarihinde Harp Okulu'na devam etmek için Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olan İstanbul'a gelmiştir.

▶ O dönem Pera olarak adlandırılan Beyoğlu semti ve Galata, Avrupa devletlerine ait elçilikler, konser, tiyatro ve davet gibi sosyal etkinliklerle İstanbul'un farklı yüzünü yansıtıyordu. Burada Osmanlı ve Avrupa siyasetini yakından izleme fırsatı buldu.

Yorumlayalım:

- Harp okulu yıllarında devletin idari merkezinde bulunmuştur.
- İstanbul'un bazı semtlerinde Batılı yaşam tarzının etkisini görmüştür.

▶ Başarılarından dolayı Harp Akademisine girmeye hak kazanan Mustafa Kemal, 1905 yılında Akademiden kurmay yüzbaşı rütbesiyle mezun oldu.

▶ Akademi yıllarında ülke sorunlarını anlatan el yazması gazete çıkarmış ve arkadaşlarına kürsüden konferans niteliğinde konuşmalar yapmıştır. (Liderlik)

Mustafa Kemal, 1905'te kurmay yüzbaşı rütbesiyle ilk görev yeri olan Şam'daki 5. Orduya atandı. Farklı şehirlerde okumuş olması ve bir subay olarak Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerinde görev yapması Mustafa Kemal'in bilgisini artırıp düşünce dünyasını geliştirmiştir.

KONU ANLATIMLI VE ETKİNLİKLİ KİTAPIMIZ

YENİ NESİL SORU BANKALARIMIZ

BRANŞ DENEME SINAVLARIMIZ

